

Dkt. Kenneth Mathews, Mwanzo, Kipindi cha 18, Yakobo na Labani, Mwanzo 29-31

© 2024 Kenneth Mathews na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Kenneth Mathews katika mafundisho yake kuhusu kitabu cha Mwanzo. Hii ni kipindi cha 18, Yakobo na Labani, Mwanzo sura ya 29 hadi 31.

Leo, tunamtazama Yakobo na Labani na uhusiano wao huko Padan Aramu, ambapo Yakobo alikimbia kutoka nyumbani kwake hadi Beersheba katika sura ya 29 hadi nyumbani kwa familia yake, kaka wa mama yake, Labani, kaka yake Rebeka.

Na kwa kweli, unachoweza kufikiria ni jinsi sura hizi tatu, 29, 30, na 31, zinavyoonekana kwa nje kwa kukimbia. Katika sura ya 29, anamkimbia kaka yake Esau, ambaye yuko tayari kumuua. Kisha, katika sura ya 31, anamkimbia mjomba wake Labani kwa sababu ya ukandamizaji anaoupata huko.

Kwa hivyo badala ya kuwa mpangilio bora, tutagundua kuwa unakuwa uharibifu zaidi katika uzoefu wa Yakobo. Unaweza kufikiria sura ya 29 kisha ikielezea kuingia kwake Padan-Aram, haswa mji wa Harani. Na kisha katika sura ya 31, anapanga kuondoka.

Katika sura ya 30, katikati ya hizo mbili kuna kigezo. Katika sura hiyo, kuna maelezo ya ongezeko lake la watoto na pia ongezeko lake la makundi ya ng'ombe na kondoo. Sasa usuli ni muhimu sana kwa kuelewa sura hizi.

Tunaweza kusoma hilo katika sura ya 31 31. Na unaweza kuangalia pamoja nami katika sura ya 31, ambapo tunamsikia Mungu akizungumza. Na anasema katika mstari wa 13, Mimi ni Mungu wa Betheli.

Unakumbuka katika sura ya 28, ambapo Mungu alijifunua kwa Yakobo katika ndoto. Kumbuka ngazi iliyunganisha mbingu na dunia na malaika wanaopanda na kushuka. Betheli, kama unavyojua, iliitwa nyumba ya Mungu na ikawa mahali pa umuhimu wa kidini, si tu katika maisha ya mababu bali katika historia yote ya Israeli.

Kwa hivyo, anasema katika sura ya 13, Mimi ndimi Mungu wa Betheli ambapo ulitia mafuta nguzo. Kumbuka kwamba alichukua jiwe chini ya kichwa chake au kando ya kichwa chake mahali alipolala. Na, uh, alilisimamisha kama nguzo, mahali pa, uh, kutambua uwepo wa Mungu na kisha kuendelea na mahali uliponiwekea nadhiri, hii ilikuwa nadhiri ya imani, akiamini kwamba atakaporudi Betheli kwamba angejitoa mwenyewe na kutoa mali zake katika ibada kwa Yahweh, Mungu wa Betheli.

Na ukimaliza mstari wa 13, sasa ondoka katika nchi hii na urudi katika nchi yako ya asili. Kwa hivyo, huu ndio msingi wa kuelewa kitakachotokea katika sura ya 28. Tuna

tukio la kwanza katika maandiko linalokumbusha uhusiano wa kibinafsi ambao sasa utanza kukua na Mungu.

Anamtambulisha Mungu kama Mungu wa baba zake. Anatambua ahadi zilizotolewa kwa Ibrahimu na kwa baba yake, Isaka, lakini hakumjua Mungu binafsi kutokana na uzoefu wake mwenyewe. Lakini sasa anaanza uzoefu huo na Mungu, nao utaendelea na kukua, kama tunavyoona katika hali zake ngumu katika mji wa Harani.

Sasa, tunapoangalia sura hizi, mambo yanazidi kuwa mabaya, si mazuri zaidi. Mtu angefikiri, sawa, anaendeleza uhusiano huu na Mungu. Ahadi zimetolewa.

Ataenda katika jiji la Harani. Atapata uzoefu huu ambapo atakuwa na mke na watoto na kutajirika. Na baada ya muda, Rebecca, mkewe, badala ya mama yake, alifikiria, atarudi na tutaona ahadi zikitimizwa.

Lakini sivyo ilivyo hata kidogo. Kinachotokea ni kwamba kuna udanganyifu juu ya udanganyifu. Na kama tulivyoona tumboni kati ya Yakobo na Esau, ambapo kulikuwa na mapambano, tutagundua kwamba sasa kuna mapambano kati ya Yakobo na Labani na mashindano kati ya Lea na Raheli.

Na kisha kutakuwa na mzozo kati ya binti zake wawili na baba yao, Labani. Kwa hivyo, kwa furaha, hata hivyo, utaishia katika mkataba wa amani katika sura ya 31, mstari wa 32. Kwa hivyo, tuna mvutano hapa.

Na mvutano, tofauti na Yakobo na, samahani, Ibrahimu na Isaka, ambapo kulikuwa na mvutano wa uzazi, tutagundua kwamba Yakobo atapata watoto wengi. Uzazi sio tatizo. Na atakuwa tajiri sana.

Lakini tatizo liko wapi? Tatizo ni kwamba hayupo katika nchi. Na Mungu ameahidi katika sura ya 28, ndoto ya Bethlehemu, kwamba atamrudisha. Na kwa hivyo, tutaona kwamba Mungu anazungumza na Yakobo na kusema, sasa ni wakati wako wa kurudi.

Kumekuwa na muda gani? Naam, kumekuwa na miaka 20, miaka saba kwa mke wake wa kwanza, Lea, miaka saba ya kazi ya kumlipa mshahara Raheli, mke wake wa pili. Na kisha miaka sita kwa ajili ya kuchunga makundi ya kile tunachopata kwa Labani. Na hii inaripotiwa na Yakobo, ambaye anazungumzia hili.

Na anaanza kuzungumzia hili anapozungumza na Raheli na Lea katika sura ya 31. Na anawaambia katika mstari wa tano, Naona kwamba mtazamo wa baba yenu kwangu si kama ulivyokuwa hapo awali. Sasa, unazidi kuwa wa uadui.

Mvutano kati ya hawa wawili unaongezeka. Lakini Mungu wa baba yangu amekuwa nami. Na kwa hivyo, anaonyesha imani yake na tumaini lake kwa Bwana licha ya vikwazo hivi vyote na kutendewa vibaya na Labani.

Mungu atajionyesha kuwa mwaminifu. Kuanzia tena katika sita, unajua kwamba nimemfanyia baba yako kazi kwa nguvu zangu zote. Tatizo halikuwa kwamba alishindwa katika kazi, bali ni mpango aliokuwa nao na Labani kuhusu binti za Labani na kisha kuendelea kufanya kazi.

Ndiyo, katika miaka hiyo sita zaidi, nikisimamia mifugo ya Labani. Hata hivyo, anasema katika mstari wa saba, baba yako amenidanganya kwa kubadilisha mshahara wangu mara 10. 10 labda ni neno linaloakisi nambari inayoakisi wazo la ukamilifu au ukamilifu.

Hata hivyo, Mungu hakumruhusu anidhuru. Kwa hivyo, unaona tena kwamba anaweka tumaini lake na imani yake kwa Bwana ili amwombe, kulingana na ahadi ya Mungu. Mstari wa nane: Kama baba yako alisema wenye madoadao watakuwa mshahara wako, basi kundi lote lilizaa watoto wenye madoadao.

Na kama alisema wale wenye mistari wangukuwa mshahara wako, basi makundi yote yalizaa wenye mistari. Kwa hivyo, Mungu amechukua mifugo ya baba yako na amenipa mimi. Kwa hivyo tena, kuna tafsiri ya kile kinachotokea kwa msingi kwamba Mungu amekuwa akishughulikia mpango kati ya hao wawili.

Basi kama utaangalia nami katika sura ya 31, ambapo tuna maelezo mengine. Wakati huu, Yakobo anazungumza na Labani na kumweleza jinsi alivyokuwa mwaminifu na mwenye bidii kwa Labani. Na bado Labani alimtendea vibaya kwa kumdanganya.

Tutaelewa hilo anaposema katika mstari wa 41, Nilifanya yaliyo sawa. Ilikuwa hivi, anasema, kwa miaka 20 niliyokuwa nyumbani kwako. Na katika sentensi zilizopita, alizungumzia jinsi alivyokuwa akihakikisha kwamba kondoo na mbuzi aliowachunga walitunzwa na wanyama wa porini na jinsi alivyomfanyia kazi Labani kwa bidii. Iwe ilikuwa wakati wa joto au baridi mchana au usiku, alikuwa kazini, na aliona kwamba wajibu wake ulitekelezwa.

Kwa hivyo, tukirudi kwenye mstari wa 41, nilikufanyia kazi miaka 14 kwa dola zako mbili na miaka sita kwa mshahara wako au mshahara wangu mara 10. Kwa hivyo, miaka 20 ilitumika katika kazi ngumu. Lakini bado anaibuka kwa baraka na usimamizi wa Mungu.

Mwanamume tajiri, mtu mwenye sifa na utajiri kama huo, anakuwa mtu anayeonewa wivu. Wivu wa wana wa Labani ni mkubwa sana kiasi kwamba ni wakati wake wa kuondoka huku kuondoka kukiwa kuzuri. Sasa, tunachokipata katika

matukio, daima kuna magumu na kukatishwa tamaa, vitisho na uadui. Na kwa upande wa mababu wenyewe, tunaona kwamba wanashindwa katika uaminifu wao.

Wakati mwingine wanashindwa katika maadili yao. Na kwa kweli, kama tungechagua familia ambayo Mungu angeitumia kwa wema, inaonekana kwamba familia ya Ibrahimu isingechukuliwa kama mgombea mzito. Na kwa nini basi Mungu aendelee kumimina baraka juu ya baraka, bila kuwalipa kwa uovu wao bali badala yake akivumilia uovu wao kwa kiwango ambacho bado angeweza kufanya kazi nao kama chombo cha baraka kwa makundi yote ya watu?

Kwa hivyo, tulicho nacho hapa ni usimamizi wa Mungu, Mungu anatekeleza, anaonyesha ahadi, akionyesha kwamba hautegemei mababu. Kama ungetegemea mababu, tusingeanza mpango huo. Lakini ni kwa sababu ya nguvu ya Mungu katika wema na baraka kwa watu wote ndipo angeweza, kwa hekima yake, kwa neema yake, kwa rehema zake, kutekeleza mpango huu.

Kwa hivyo, wazao wa Ibrahimu hawakutajirishwa tu na Mungu mbele za Mungu, lakini unapoendelea kusoma historia kuu inayopatikana katika Agano la Kale, itazungumzia jinsi kundi hili la watu litakavyokuwa chombo cha mpango wa Mungu kwa watu wote. Hili linadokezwa, na kisha linaonyeshwa katika Agano la Kale, ambalo linafikia utimilifu mzuri katika wazao wa Ibrahimu, Yesu Kristo, Bwana wetu. Sasa, unapoangalia matukio haya mbalimbali, kama vile tunayopata katika sura ya 29, 30, na 31, unaweza kujiambia, ni familia mbaya sana isiyofanya kazi vizuri.

Nao walikuwa, bila shaka kuhusu hilo. Na unaweza kusema, hili ni baya kiasi gani kwa jinsi mababu na wale waliohusiana nao wanavyoteseka? Wanateseka kwa kila aina ya mipango ya dhambi, udanganyifu, uovu, na mambo ya aina hiyo. Lakini tutakachopata ni kwamba, kama nilivyokuwa nikisema, Mungu, bado anaweza kutumia hili kumfinyanga na kumfanya Yakobo kuwa mtu mwenye imani kubwa na uhusiano wa kina na mkubwa zaidi na Mungu.

Na hili ni muhimu sana kwetu kukumbuka kwamba hatutaki kuchukua uzoefu mmoja katika maisha ya mababu au uzoefu wowote katika Agano la Kale, au Agano Jipya kwa jambo hilo, na kuutenga na hadithi kubwa ya simulizi. Ni katika muktadha wa hadithi kubwa ya simulizi, makusudi ya juu ya Mungu, ukweli wenye matumaini, na kutambua mustakabali wa mpango wa Mungu ambao tunao katika matukio haya ya kukatisha tamaa, maana, maana kwa sababu umewekwa katika mfumo mkubwa zaidi. Kwa kutengwa, unatafsiriwa vibaya.

Inaweza kufasiriwa kama kushindwa kwa upande wa Mungu. Mateso na aibu vinaweza kufasiriwa kama kuachwa kama matokeo ya Mungu. Inaweza kufasiriwa kimakosa kama jinsi Mungu alivyosema uongo au kwamba hana nia na uwezo wa kutekeleza mipango hiyo.

Kwa hivyo, kunaweza kuwa na aina zote za kutoelewana isipokuwa uweke hili katika mfumo mpana zaidi. Na kwa hivyo, ningekuambia, Agano Jipya linazungumzia vivyo hivyo, jinsi Mungu anavyotumia changamoto mbalimbali katika maisha yetu, lakini kwa manufaa ya kutuchukua, matukio haya katika maisha yetu na kuyaweka katika mfumo mpana zaidi wa kile ambacho Mungu anafanya kwa kusudi jema la kutubadilisha na kutuimarisha katika uhusiano wetu naye kupitia mwanawe, Yesu Kristo, kwa Roho Mtakatifu. Na kwa hivyo kuna furaha na matumaini tuliyo nayo katika Kristo Yesu, kama ilivyokuwa kweli kwa mababu walipozingatia uhusiano mzuri ambao Mungu alikuwa akiwaonyesha.

Anajionyesha, akitaka kuonekana, akijifunua mara kwa mara ili kuimarisha na kuhimiza uaminifu na bidii. Na sisi kama Wakristo pia, tunapaswa kukumbuka kwamba matukio katika maisha yetu si yale ambayo hayana kusudi au hayana njia, kwamba si jambo la kile unachoweza kukiita tukio la ghafla. Hapana, tunachopaswa kukumbuka ni, kama Paulo asemavyo katika Agano Jipya katika barua yake ya Wakorintho, kwamba amepitia huzuni lakini bado ana furaha.

Kwa hivyo hata katikati ya huzuni, kunaweza kuwa na furaha kwa upande wa Wakristo kwa sababu tunajua kwamba mpango wa Mungu umetimizwa katika Bwana wetu Yesu Kristo, na mengi zaidi yanakuja. Na hiyo ndiyo inayotupa uthabiti wa imani na furaha yetu. Basi, hebu tuangalie kwa undani zaidi.

Labani anamdanganya Yakobo katika sura ya 29. Na kwa hivyo, tunaambiwa kwamba Yakobo anakuja Padan-Aramu, na huko alipata na kupata kisima. Na hii itakuwa na mwangwi wa mtumishi wa Ibrahimu aliyeenda mahali pale pale.

Kulikuwa na kisima hapo, na hapo ndipo alipokutana na mke wa Isaka, mama yake Yakobo. Na kwa hivyo, utakumbuka kwamba kilikuwa cha Yakobo, badala yake kilikuwa Rebeka, ambaye alimnyweshwa mtumishi wa Ibrahimu maji na pia akamnyweshwa mbweha wake. Katika hali hii, itakuwa kinyume.

Ni Yakobo anayeviringisha jiwe kutoka kisimani na kumpa Raheli na kondoo wake maji yanayohitajika kwa ajili ya mchungaji pia. Kwa hivyo, huu ndio aina ya mwangwi utakaoupata mara kwa mara katika hadithi yote. Kwa hivyo, madokezo haya mengi kwa Ibrahimu, yanatuonyesha kwamba Mungu ana mrithi wa Ibrahimu na Isaka, na hilo litakuwa kama ilivyotabiriwa katika sura ya 25 katika tukio la tumboni ambapo inasemekana kwamba mkubwa atamtumikia mdogo na kwamba Mungu anaendelea kutimiza ahadi zake.

Kisha tunapata mabadiliko haya, na yanageuka kuwa mapokezi ya furaha. Na ndivyo tunavyopata katika mstari wa 14 anapotangaza kuhusu Yakobo, mpwa wake, na anasema katika mstari wa 14, wewe ni damu yangu mwenyewe. Kwa hivyo hapa kuna uhusiano wa kindugu ambao unapaswa kusababisha matokeo chanya, uhusiano wenye furaha.

Lakini kama tunavyoona, Labani ni sawa kabisa linapokuja suala la Yakobo. Sasa tunaona mdanganyifu Yakobo anakuwa mdanganyifu mara kwa mara. Na kwa hivyo, tuna ugomvi katika familia na ni ndani ya ugomvi wa familia, kama tulivyoona hapo awali, kwamba kuna tishio kuhusu ahadi.

Ni tishio kubwa zaidi kwa nchi na kurudi katika nchi hiyo. Tunaambiwa kwamba Yakobo alimpenda Raheli. Kwa hivyo, kuna kipengele cha mapenzi kinachopatikana hapa, na utakisoma katika mstari wa 18.

Yakobo alikuwa akimpenda Raheli, na hii hapa ofa yake. Lazima ukumbuke sasa kwamba Yakobo hakuwa na utajiri wowote wa kutoa kwa ajili ya kumnunua Raheli kwa njia ya kibiashara, lakini kwa msingi wa uhusiano, si ununuzi usio wa kawaida ambao unaweza kufikiria, bali bei ya harusi inahusika. Kwa hivyo hii hapa ofa yake bora zaidi.

Nitakufanyia kazi miaka saba badala ya binti yako mdogo, Raheli. Na mwisho wa miaka saba, tunaambiwa katika mstari wa 20 kwamba ilionekana kwake kama siku chache tu kwa sababu ya upendo wake kwake. Na kwa hivyo, miaka hiyo saba, aliona thawabu, sio shida mbalimbali zilizoambatana na kufanya kazi kwa Labani kwa miaka saba.

Sasa, desturi ya Harani inaonekana ilikuwa kwamba binti mkubwa angeolewa kwanza na binti mdogo baadaye. Kwa hivyo, Labani alimdanganya Yakobo kwa kumpa karamu ya harusi, lakini akabadilisha usiku wa kukamilika kwa ndoa na Lea badala ya Raheli. Na bila shaka, swali la kawaida ni, kwa nini hakujua kwamba huyu alikuwa Lea badala ya Raheli? Naam, karamu ingekuwa na vinywaji vyenye kileo, na huenda alikuwa amelewa au amelewa kidogo kisha kwenye hema lenye giza.

Na kisha huenda Lea alikuwa amevaa mavazi ya usiku. Lakini hoja ni kwamba, katika kifungu hicho, hatujaambiwa haswa jinsi hilo lingetokea, lakini ni asubuhi tu ndipo alipogundua kuwa amemwoa Lea na amedanganywa. Katika mstari wa 25, Labani anaelezea desturi hiyo na kisha anafanya mpango mwingine na Yakobo.

Na hiyo ni baada ya wiki hii, wiki ya sherehe ya harusi, ndipo nitakupa Raheli, lakini lazima ufanye kazi miaka saba zaidi. Miaka mingine saba, tunaambiwa katika mstari wa 30. Kwa hivyo hivi ndivyo inavyotokea.

Ana wake wawili, Lea na Raheli, na Raheli anaelezea umuhimu wa kuzaa watoto katika sura ya 30. Raheli alipoona, katika mstari wa kwanza, kwamba hakumzalia Yakobo watoto wowote, alimwonea wivu dada yake. Kwa hiyo akamwambia Yakobo, nipe watoto la sivyo nitakufa.

Ilionekana kwamba, wakati huo, kusudi la mwanamke lilikuwa kuzaa watoto na kuhakikisha urithi na urithi. Pia ilihakikisha usalama wa mwanamke huyo wa baadaye kwamba wanawe wazima wangeweza kumtunza. Kwa hivyo, tunaona katika mstari wa 31 tena, na kurudi kwenye sura ya 29, kwamba Bwana anamhurumia na kumwonyesha rehema Lea, akitambua kwamba Lea hakupendwa.

Alifungua tumbo lake la uzazi na kumpa watoto. Na hiyo ndiyo iliyosababisha wivu huu, ushindani huu kwa wawili hao, Lea na Raheli. Sasa, tunaona katika sura ya 30, kwamba njia ya kuongeza watoto ilikuwa kutoa, kama tulivyoona katika kisa cha Ibrahimu na Hajiri, mjakazi wa kuzaa watoto wengine kwa mtu.

Na hivyo, hivi ndivyo ilivyo kwa Lea na mjakazi wake, Bilha, au tuseme, ningesema, mjakazi wa Raheli, Bilha, watakaopata watoto. Na kisha kwa Lea, ni mjakazi wake, Zilpa, aliyeeza watoto, nao wanaitwa. Nataka kurudia, kama tunavyoona katika sura hii, kwamba kuna uelewa kamili kwamba ingawa baadhi ya ngano za wenyeji, desturi za kitamaduni zinahusika, kwamba bado wanaelewa hatimaye ni Mungu anayewaleta watoto.

Kwa hivyo, unaweza kuona hili katika sura ya 30, mstari wa 2, Yakobo alimkasirikia Raheli na kusema, Je, mimi niko badala ya Mungu? Kwa hivyo, anaelewa kwamba hatimaye ni uamuzi wa Mungu, si wake. Kwa hivyo, Raheli alipomwambia, nipe watoto, la sivyo nitakufa, anajibu kwa hasira, siwezi kukupa watoto. Inategemea Bwana anayewapa watoto.

Na kwa hivyo, tunaona pambano hili likifuata. Na kama Raheli asemavyo katika mstari wa 8, ndipo Raheli akasema nimekuwa na pambano kubwa na dada yangu, na nimeshinda kwa sababu Bilha amepata watoto. Kama ungetaka kuhesabu kwa msingi wa nani alikuwa na watoto wengi kuliko mwingine, utagundua kwamba Lea ana wana sita na binti mmoja, Dina, ambao watakuwa muhimu baadaye katika hadithi.

Na kisha Zilpa, mjakazi wake, ana wana wawili. Kwa hivyo hao wana wanane kwa jumla. Raheli atapata wana wawili, mmoja wao atazaliwa mara tu watakaporudi nchini.

Na kisha mjakazi wake, Bilha, atapata wana wawili. Kwa hivyo, jumla, kuna wana wanne. Na unapounganisha yote, wana hao 12, kulingana na Yakobo, wanakuwa mababu wa makabila 12 ya Israeli.

Sasa, una tukio hili la ajabu la kutumia dawa ya kuongeza hamu ya kula, au angalau kile kilichoaminika kuwa dawa ya kuongeza hamu ya kula. Na hii ni tunda. Na ni wazi, kulikuwa na desturi kwamba kula tunda la tunda kungesababisha watoto wengi zaidi kuzaliwa.

Kwa hivyo, wanawake hao wawili wenye hila hapo, unaona jinsi walivyo na tamaa. Wanaamini kwamba Mungu ndiye anayehusika. Hatimaye, hata hivyo wanajaribu kumdanganya Mungu kwa kumdanganya Yakobo kupitia tunguja.

Tunda aina ya mandrake, kama nilivyosema, lilikuwa tunda jekundu-njano wakati wa masika. Na kilichokuwa cha kushangaza ni kwamba mizizi yake ya mmea wa tundake ilikuwa kama sehemu ya chini ya mwili wa mwanadamu, kama ya mwanadamu. Na hilo huenda lilipendekezwa wakati huo kama dawa ya kuongeza hamu ya kula.

Lakini tazama msimuliaji anasema nini katika sura ya 30, mstari wa 24, ambapo anataja jina la kuzaliwa kwake mjamzito. Jina lake ni Yusufu. Yusufu anahusiana na wazo la kuongezwa au kuongezwa.

Na kwa hivyo, Raheli anasema katika mstari wa 24, Yahweh, hilo ndilo jina la agano la uaminifu la Bwana, jina lake binafsi, Bwana na aniongezee mwana mwingine. Kwa hivyo, kuna utambuzi kwa upande wao wa theolojia sahihi, na bado hawako tayari kumwamini Bwana kabisa. Sasa, tunaendelea hadi sura hii kuhusu jinsi Yakobo anavyojenga kundi lake mwenyewe.

Na kwa hivyo, tunaelekea kwenye nyongeza ya watoto, Yusufu, na sasa kwenye nyongeza na ongezeko la makundi. Kwa hivyo, hili ndilo jibu la Labani. Sasa tutakuwa na pande mbili zinazoendelea kati ya Labani na Yakobo.

Kwa hivyo, anasema, huyo ni Yakobo, anasema, ni wakati wangu wa kuondoka. Tazama yote niliyoyafanya. Sasa nipe wake zangu na watoto wangu, nami nitaondoka.

Lakini Labani akamwambia katika mstari wa 27, tazama, tufanye mpango mwingine. Na kwa kweli anamleta Mungu kwenye picha kwa uganga, anasema. Na kwa uganga, anamaanisha kugundua maarifa yaliyofichwa kupitia aina fulani ya njia za kiufundi.

Kwa hivyo, Bwana amenibariki kwa sababu yako. Unakumbuka jinsi ilivyokuwa Abimeleki, mfalme wa Gerari, kwa sababu ya neema aliyoonyeshwa kwa Ibrahimu na kisha Isaka ambayo Mungu alionyesha na kuonyesha? Kisha Abimeleki, katika kila kisa, alitaka kuhusishwa.

Alitaka kuwa na mkataba, uhusiano na Ibrahimu na Isaka waliopendelewa. Na hivyo ndivyo tunavyopata hapa. Naona, anasema, katika mstari wa 27, kwamba Bwana amenibariki kwa sababu yako.

Kwa hivyo, unaona wazo hilo tena; haliko wazi sana, lakini limedokezwa. Yeyote akubarikiye, Ibrahimu, nitambariki. Yeyote akulaaniye, nitamlaani.

Na kwa sababu tu ya uhusiano wa kuzaliwa, kwa muunganisho, kwa ushirika, kwamba Labani atafaidika. Sasa, hili litabadilishwa kabisa kwa sababu ya unyanyasaji wa Labani kwa Yakobo. Kwa hivyo, tunaona hili tena likitokea katika mistari ya 29 hadi 30.

Yakobo anasema, unajua, nimekufanyia kazi na jinsi mifugo yako ilivyostawi chini ya uangalizi wangu. Ulikuwa na mifugo michache kabla sijaja imeongezeka sana. Naye Bwana amekubariki popote nilipokuwa.

Kwa hivyo sasa ni wakati wangu mimi kufanya yangu mwenyewe, kujenga nyumba yangu mwenyewe, kujenga makundi yangu mwenyewe. Na jinsi hili litakavyopangwa ni makubaliano kati ya hao wawili na Labani akifikiri yeye mwenyewe, mlaghai mkuu, anajitahidi kuhakikisha akilini mwake kwamba ofa anayompa Yakobo, au wakifanya mpango, ni ya kwamba atakuwa na nguvu zaidi. Kwa hivyo, hebu tuone mpango huo ni upi.

Yakobo anasema sitaki unipe chochote. Sitaki unitajirishe. Unaweza kuona hili linakukumbusha Ibrahimu na mfalme wa Sodoma katika sura ya 14, ambapo mfalme wa Sodoma alitaka kumpa Ibrahimu nyara, nyara kutokana na ushindi mkubwa ambao Ibrahimu aliongoza dhidi ya muungano wa wapiganaji wa mashariki ambao aliwafukuza na kuwashinda.

Lakini Ibrahimu alisema nitatajirishwa na Mungu. Sitatajirishwa na wewe, mfalme wa Sodoma, kama mfalme wa Kanaani. Kwa hivyo hilo ndilo ninalolikumbuka hapa anaposema, ninachotaka ni ninapokuwa nikichunga makundi yako, nitaondoa kutoka kwao kondoo wenye madoadoa au madoadoa, kila mwana-kondoo mweusi, na kila mbuzi mwenye madoadoa au madoadoa.

Huo utakuwa mshahara wangu. Naam, Labani alikubali hilo, kisha akaanza kubatilisha makubaliano hayo. Anawatuma wanawe kwenye makundi.

Anawaondoa wanyama hao walioelezwa maalum, kisha anaweka kati ya mifugo yake na kile kilichobaki kwa ajili ya Yakobo, safari ya siku tatu. Kwa hivyo, hakutakuwa na aina yoyote ya ufugaji mseto ambao ungetokea. Sasa, Yakobo anachofanya ni kwamba anafuata, tena, desturi nyingine ya kitamaduni, na anachukua matawi kutoka kwa miti na kuyaondoa, tunaambiwa katika mstari wa 37, gome, akifunua mti mweupe wa chini wa tawi.

Kwa hivyo ungekuwa na mbadilishano huu kati ya gome na jeupe, gome na jeupe. Na kisha angeanza kwa kuwika haya juu ya mabirika ya maji ili wanyama aliokuwa nao waje kunywa, na kisha jike aliye katika hali ya joto, kuwe na kujamiiana kati ya hao wawili, kuzaliana kati yao, na kutoka kwao kungekuwa, kama matawi, rangi zinazobadilika. Kwa hivyo, basi, kile ambacho kingetokana na kuzaliana kingekuwa

wanyama walioelezwa maalum ambao wangukuwa thawabu ya Yakobo: wenye madoadoa, madoadoa, na kisha wanyama weusi.

Na hivi ndivyo ilivyotokea. Na hivyo, tunaona katika mstari wa 43 wa sura ya 30, kwa njia hii, mtu huyo alifanikiwa sana na akamiliki makundi makubwa ya kondoo na wajakazi na watumishi wa kiume na ngamia na punda. Kwa hivyo huo ni muhtasari wa utajiri wote aliokuwa amekusanya, si makundi tu, bali pia wanyama wengine na kaya kubwa.

Kwa hivyo, tunachopaswa kuelewa, bila shaka, ni kwamba Mungu alitumia tena, kama alivyofanya na tunguja, desturi hii ya kitamaduni. Aliikubali. Alifanya kazi kwa ujuzi wao mdogo, hata mawazo yao ya jinsi ya kudanganya ili kupata utajiri wao.

Hata hivyo, alitumia ujuzi huo kutimiza makusudi yake kwa sababu makusudi yake yalikuwa ya muda mrefu, si kusudi fupi, lengo fupi, bali lengo la muda mrefu. Kwa hivyo, hili ni tendo kubwa la neema na rehema ya Mungu kwa Yakobo na familia yake. Sasa, kwa kuzingatia haya yote yaliyotokea, ambapo kumekuwa na ongezeko kubwa, uzazi wa watoto, na kisha kumekuwa na ongezeko kubwa la utajiri wake, tunaona katika sura ya 31 mabadiliko ya mtazamo, kama vile wachungaji waliokuwa wakipambana na wachungaji wa Ibrahimu, wachungaji wa Lutu katika sura ya 13, na kisha katika kisa cha utajiri wa Isaka na wachungaji wa Mfalme Abimeleki, wa Gerari.

Kulikuwa na mvutano hapo. Kwa nini mvutano huu unakua katika kila moja ya matukio haya? Kwa sababu kuna kikomo cha ardhi ya malisho na kuna kikomo cha maji. Na kwa hivyo kulikuwa na mapambano ambayo yangetokea kati ya makundi haya mbalimbali.

Katika sura ya 31, mstari wa 1, Yakobo aliwasikia wana wa Labani wakisema, Yakobo amechukua kila kitu alichokuwa nacho baba yetu na amepata utajiri huu wote kutokana na mali ya baba yetu. Katika mstari wa 2, Yakobo anagundua kwamba mtazamo wa Labani kwake si kama ulivyokuwa hapo awali. Sasa, Yakobo atalazimika kuwashawishi wake zake na watoto wao waandamane naye, waende nchi ambayo hawakuijua, na kuamini kwamba Yakobo alikuwa akiongozwa na hekima ya Mungu.

Nao walikuwa wanaondoka nyumbani kwa baba yao. Kwa hivyo, anaanza katika mstari wa 3 kuwapa maelezo yake ya kwa nini lazima waondoke. Na anaweka wazi kabisa, sivyo? Tumesoma mistari hii hapo awali, kwamba ni Labani aliyemdanganya.

Na ingawa wangeenda kisiri, kuiba, kumdanganya Labani, ilikuwa njia bora zaidi wangeweza kuhakikisha kuondoka salama kwa sababu hakujua Labani angefanya nini. Vivyo hivyo uwezo wa Labani na wachungaji wake ulikuwa. Na ukiangalia mstari wa 20, unasema hivi: Yakobo alimdanganya Labani, Mwaramu.

Labani anaishi katika eneo hili, Aramu, na kwa hivyo wanatambuliwa kwa uhusiano huo kama Waaramu. Na walizungumza Kiaramu, ningesema Kiaramu, kwa kutomwambia kwamba alikuwa akikimbia. Kwa hivyo, alifanya nini? Mstari wa 21, alikimbia na yote aliyokuwa nayo, akivuka Frati kuelekea magharibi, na huo ndio mto, na akaelekea nchi ya vilima ya Gileadi, ambayo iko katika eneo la kaskazini-mashariki mwa Bahari ya Galilaya.

Kwa hivyo, anasonga, akikaribia nchi ya Kanaani. Na kwa hivyo, tunaona kwamba anaelezea katika mstari wa 10 wa sura ya 31, ndoto. Na tutaona mara kwa mara ndoto hizi zinazotimia, na hii ndiyo njia ambayo Mungu huzungumza na mababu, na hata wale ambao si wa uzao ulioteuliwa na ahadi ya Mungu.

Na kwa hivyo, tunajua hivi ndivyo ilivyo katika sura ya 20, ambapo Ibrahimu na Abimeleki wana uhusiano huu ambapo Ibrahimu alimdanganya Abimeleki, lakini Abimeleki, kuhusu mkewe, unakumbuka ule udanganyifu wa mke na binti, lakini Abimeleki ana ndoto. Na tutagundua kwamba Labani ataota ndoto. Na hii hutokea katika mstari wa 24.

Kisha Mungu akamjia Labani, Mwaramu, katika ndoto usiku, akamwambia, Jihadhari, usimwambie Yakobo neno lolote, liwe jema au baya. Kwa hivyo, ndoto ni muhimu sana, na ni njia ya kuthibitisha kwamba huyu ndiye Mungu anayesema. Kwa hivyo, katika mstari wa 10, niliwahi kuota ndoto, na ndoto inaelezea kupandana kwa wanyama wenye mistari, madoadoa, au madoadoa, na tunaweza kudhani pia kwamba ni wenye rangi.

Mstari wa 11 unasema, malaika wa Mungu, na tena, mara kwa mara, malaika wanahusika katika kazi ya Mungu na katika maisha ya mababu. Na hivyo, anasema malaika huyu, na anasema katika mstari wa 13 kwamba malaika anajitambulisha kama Mungu. Mimi ni Mungu wa Betheli.

Kwa hivyo, malaika wa Mungu ni dhahiri aina fulani ya udhahirisho wa uwepo wa Mungu. Sasa, wanawake wanashawishika kwa urahisi kuandamana nao; lazima wawe washirika wa njama na Yakobo. Na wanaelezea katika mistari ya 14 hadi 16, kwa nini wanakubaliana kwenda pamoja na Yakobo.

Na hiyo ni kwa sababu baba yao hakuwatendea haki, haki, kama wanavyopaswa kuwa kama binti, bali amewatendea kama wageni, wageni. Na kwa hivyo, hatujapokea chochote kutoka kwa urithi wa baba yetu, mali yake. Anawapa wanawe.

Hatujapokea chochote kati ya hayo. Kwa hivyo, wanatafsiri kilichotokea kama uingiliaji kati wa ajabu, usiotarajiwa, na wa ajabu wa Mungu ili kuhakikisha watapata kile kinachostahili. Mstari wa 16, ambapo unasema, hakika utajiri ambao Mungu aliuchukua kutoka kwa baba yetu ni wetu na watoto wetu.

Kwa hivyo fanya chochote ambacho Mungu amekuambia. Na kwa hivyo, kama tulivyokwisha kusoma, alikimbia. Sasa jambo muhimu kabla hatujaendelea ni kile kinachotokea katika mstari wa 19, wakati Labani alipokwenda kukata manyoya ya kondoo zake.

Kwa hivyo, anajishughulisha na hilo. Ana siku nyingi kabla ya kumtazama Yakobo. Tunaambiwa kwamba Raheli aliiba miungu ya nyumbani ya baba yake.

Na hii inakuwa udanganyifu sio tu kwa Labani, bali pia kwa Yakobo, kwa sababu Yakobo hajui kuhusu wizi wa miungu hii ya nyumbani. Sasa, miungu ya nyumbani, hatujui haswa umuhimu wake. Lakini tunajua kwamba miungu ya nyumbani miungu ya mababu ilikuwa ile ambayo ingeweza kutumika kama dhamana ya urithi ikiwa una miungu ya nyumbani.

Hili linaweza kuwa ndilo linalotokea Israeli na pia katika mataifa ya Mashariki ya Karibu ya kale. Lakini ni pendekezo tu na halina uhakika. Hii haimaanishi kwamba familia ya Labani ilikuwa ikiabudu miungu ya mababu.

Lakini nadhani inatuambia kwamba pengine, kwa sababu ya majadiliano ya urithi tuliyoyaona na Lea na Raheli, Raheli alifikiri kwamba kuwa na miungu hii ya nyumbani kungekuwa adhabu dhidi ya baba yake. Pia, mradi tu angekuwa na mungu huyu wa nyumbani katika siku zijazo, labda angehitaji hili ili kuthibitisha kwamba yeye ni binti wa Labani na kwamba watoto wao, watoto wa Lea na Raheli, ni wajukuu wa baba yao. Tutarudi jinsi miungu hii inavyotupwa baadaye katika hadithi katika masomo yajayo.

Nimesoma jinsi Labani alivyochagua kujibu ipasavyo ndoto ya usiku ambayo Mungu alimpa. Kwa hivyo, Labani anampata baada ya safari ya siku saba ya kulazimishwa na watu wake, na anafika. Katika mstari wa 26, Labani anamwambia Yakobo, umefanya nini? Hii inaweza kukukumbusha kidogo bustani, ambapo swali lile lile limeulizwa kuhusu hali ya Adamu na Hawa na kisha pia kuhusu nyoka. Kwa hivyo, Labani anasema, na pia ninapaswa kusema haraka, linapohusiana na kutendewa vibaya kwa Ibrahimu, jinsi Ibrahimu alivyodanganya kuhusu mkewe, na jinsi swali lile lile limeulizwa kwake na Farao na wengine.

Umenidanganya, na umewachukua binti zangu kama mateka vitani. Naam, ni vigumu sana kumchukulia kwa uzito, ikizingatiwa kwamba ikiwa kuna udanganyifu kati ya hao wawili, basi hakika tunaweza kumpa Labani mdanganyifu mkuu. Na umewachukua binti zangu kama mateka vitani.

Haya, haikuwa hivyo. Kwa nini ulikimbia kwa siri na kunidanganya? Kwa nini hukuniambia? Na kisha anakuja na karamu na sherehe hii ya kufikirika na kuondoka kwa furaha, na yote yanarudishwa. Haya, haikuwa hivyo hata kidogo, kwamba hakuwa na mtazamo huo mzuri kuelekea familia.

Kwa hivyo, bado anatumia maneno yake ili kujiridhisha, na kujihesabia haki. Mstari wa 29, Nina uwezo wa kukudhuru. Sasa, hii inamweka Yakobo katika hali mbaya.

Na hivi ndivyo Yakobo alivyoogopa na ndiyo maana alikimbia kwa siri. Lakini Mungu wa baba yako aliniambia, Jihadhari usimwambie Yakobo chochote, chema au kibaya. Kwa hivyo, atajibu hilo.

Hatamtumia vibaya Yakobo. Lakini kisha anaongeza mvutano na kuongeza shutuma dhidi ya Yakobo kwa kusema katika mstari wa 30, kwa nini uliiba miungu yangu? Na Yakobo anakasirika sana. Angalia inavyosema katika mstari wa 35.

Raheli akamwambia baba yake, alikuwa akipita hema, akitafuta miungu hii ya nyumbani. Yakobo alikasirika sana, angalia tu. Sina hatia ya wizi.

Kwa hiyo, alipofika kwenye hema la Raheli, aliingia ndani ya hema. Raheli alikuwa ameficha miungu ya nyumbani kwenye begi lake la tandiko. Na kwa hiyo Raheli akamwambia baba yake, Usikasirike, Bwana wangu, kwa kuwa siwezi kusimama mbele yako.

Kwa hivyo, ameketi kwenye tandiko lake. Miungu imefichwa. Lazima walikuwa wadogo vya kutosha kuwekwa kwenye mfuko wa tandiko.

Siwezi kusimama kwa sababu nina hedhi. Kwa hivyo kwa heshima yake na hali yake, hachunguzi kupitia mifuko ya matandiko. Mstari wa 36, Yakobo anahisi kuwa mwathirika sana.

Na anasema, kosa langu ni nini? Mstari wa 36. Kwa hivyo, ana jukumu la kukabiliana na yote aliyoyafanya kwa ajili ya Labani katika miaka hii 20. Naam, Labani anakubali kwamba kuna haja ya kuwa na uhusiano wa amani.

Na hivyo ndivyo inavyotokea Labani anapojitolea kufanya agano katika mstari wa 44. Na hivyo wana mashahidi wawili wa mkataba huu wa amani. Kwanza, jiwe linalowekwa kama nguzo, na kisha kama rundo la mawe ambalo pia linaashiria tukio hilo.

Na kisha tuna kiapo, kikifuatiwa na mlo wa dhabihu wa agano. Hebu tuchukue hilo. Katika mstari wa 53, Mungu wa Ibrahimu na Mungu wa Nahori, Nahori akiwa ndugu yake Ibrahimu, babu wa ukoo wa Labani, Mungu wa baba yao ahukumu kati yetu.

Kwa hivyo, ikiwa kuna uvunjaji wowote katika mpangilio wao wa amani, kutotumia vibaya au kutumia nguvu dhidi ya mmoja au mwingine, basi Mungu atahukumu hilo. Kwa hivyo, huu sio, unaona, kiapo kinachoapishwa kwa msingi wa uadilifu wa Mungu. Kwa hivyo, Yakobo aliapa kwa jina la hofu ya baba yake, Isaka.

Tazama kwamba hofu imetafsiriwa kwa herufi kubwa. Hebu turudi nyuma wakati huo kuelezea hili katika mistari iliyotangulia. Mstari wa 42, ambapo Yakobo anamwambia Labani, kama Mungu wa baba yangu, hiyo inaweza kutafsiriwa, si baba halisi ikimaanisha Isaka, inaweza kuwa babu ikimaanisha Ibrahimu, au inaweza kuwa babu tu, Mungu wa mababu zangu, Mungu wa Ibrahimu na hofu ya Isaka.

Sasa, huyu si mungu tofauti, kama wengine wangependekeza, bali, hii ni dhana, kama unavyoona, ya kile kilichomtangulia Mungu wa baba yangu. Sasa, Mungu wa baba yangu ni nani? Yeye ni Mungu wa Ibrahimu na yeye ni hofu ya Isaka. Kwa hivyo, hofu ya Isaka ni moja na sawa na Mungu wa Ibrahimu na Mungu wa baba yangu.

Kwa nini hofu ya Isaka inatumika hapa? Naam, ni kwa sababu kuna tamathali ya usemi ambapo sababu, au tuseme ngoja niibadilishe, ambapo athari imewekwa kwa sababu. Katika hali hii, sababu ni Mungu. Badala ya kusema kwamba yeye ni Mungu wa Isaka, anaweka athari ya Mungu, yaani hofu.

Na hofu hii imeunganishwa katika uhusiano huu wa agano ambao Mungu anao na familia ya Ibrahimu ya ulinzi, riziki, na kwamba Mungu anaponekana, anatia hofu mioyoni mwa watu wanaopokea mwonekano huu wa Mungu. Sio hofu inayopooza, lakini ni hisia ya kushangaza. Ni hisia ya kukabiliana na ukweli moja kwa moja.

Matokeo yake ni mwitikio wa ibada kwa upande wa waaminifu na wale ambao hawako tayari kukubali na kushirikiana na mpango mkuu wa Mungu. Kwa hivyo, tunasoma kiapo hiki kilichotolewa kwa jina la mababu zao, Mungu wa Ibrahimu na Mungu wa Nahori. Na kisha kuna mlo huu wa dhabihu.

Hii ilikuwa sifa ya mikataba ya amani, ambapo kungekuwa na chakula kutoka kwa mnyama wa kafara, ikithibitisha ibada ya sherehe ya mkataba. Sasa kwa kuwa kuna kuondoka kwa amani, angalia katika mstari wa 55 kwamba asubuhi iliyofuata, Labani aliwabusu wajukuu zake na binti zake na kuwabariki. Kwa hivyo, upatanisho hutokea.

Kisha akaondoka na kurudi nyumbani. Sasa tutakapoanza wakati mwingine, sura ya 32 na inayofuata, tutagundua kwamba kuna aina nyingine ya mapambano yanayotokea. Mapambano ndani ya familia na sasa mapambano na Mungu.

Na matokeo ya mapambano yake na Mungu ni mabadiliko ya ajabu yanayotokea katika tabia ya Yakobo. Na tutagundua kwamba kama vile tunavyopata matokeo ya furaha, ya upatanisho kati ya matawi mawili ya Ibrahimu na Nahori, kutakuwa na upatanisho wa furaha kati ya Yakobo na Esau Yakobo atakaporudi. Hili litakuwa somo letu linalofuata, somo la 19.

Huyu ni Dkt. Kenneth Mathews katika mafundisho yake kuhusu kitabu cha Mwanzo.
Hii ni kipindi cha 18, Yakobo na Labani, Mwanzo sura ya 29 hadi 31.